

Instrukcja dla pacjenta

W trosce o komfort i satysfakcję z naszych usług w czasie pobierania krwi, prosimy zastosować się do następujących zasad

Przed pobraniem krwi na badania:

1. Unikaj wysiłku fizycznego (24 godz. przed badaniem).
2. Ogranicz jedzenie i picie (12 godz. przed badaniem) lub wg wskazań.
3. Zrezygnuj z palenia papierosów (1 godz. przed badaniem).
4. Odpocznij, usiadaj (10-15 min. przed badaniem).
5. Godziny zalecane na pobranie krwi 07:00-10:00.

W czasie pobierania krwi:

1. Utrzymuj rękę nieruchomo.

Po pobraniu:

1. Utrzymuj rękę wyprostowaną.
2. Uciskaj gazik zaopakowany w miejscu wkłucia przez 5-7 minut (zaklejenie miejsca wkłucia plasterem w sytuacjach indywidualnych) w celu uniknięcia wystąpienia podbiegnięć krwawych tzw. siniaków.
3. Wyrzuć gazik do pojemnika tekturowego opisanego materiałem.
4. Unikaj wykonywania czynności wymagających wysiłku odciążenia ciężkich przedmiotów ręką z której pobrano krew przez 1 godzinę.

ZASADY PRZYGOTOWANIA PACJENTA DO BADAŃ LABORATORYJNYCH

1. PACJENTA W CELU POBRANIA KRWI:

- zalecane godziny pobrania krwi: 7.00 - 10.00 do badań rutynowych. W zależności od celu badania dopuszcza się również pobieranie materiału w innych godzinach zawsze z zaznaczeniem godziny pobrania.
- pacjent powinien być na czczo (oznacza to, że nie należy przyjmować posiłku po kolacji poprzedniego dnia do rana, tj. około 12 godzin (min. 8 godzin, max. 14 godzin),
- pacjent przychodzący do laboratorium przed pobraniem krwi powinien odpocząć co najmniej 15 minut
- pacjent powinien być świadomy, że zabieg pobierania krwi jest nieco bolesny i może wiązać się z możliwymi następstwami wynikającymi z omdlenia oraz przerwania ciągłości naczyń (wylewy podskórne, siniaki, a przy kruchych naczyniach konieczność powtórnego pobrania)
- pacjent powinien poinformować personel laboratorium o stosowanych lekach ze względu na interferencje biologiczne i analityczne,
- przed pobraniem krwi w celu identyfikacji należy okazać odpowiedni dokument.

2. PACJENTA DO POBRANIA MOCZU:

- **Nie należy:** pobierać moczu przy krwawieniu miesięcznym u kobiet
- **Nie zaleca się:** skrajnego ograniczenia ani zwiększonego unikania znacznego wysiłku fizycznego lub długotrwałych marszów
- **Zaleca się: wieczorem ó w dniu poprzedzającym badanie - unikać gorących kąpieli i wstrzymać się od stosunków płciowych**
- Oddanie moczu musi być poprzedzone dokładnym umyciem narządów płciowych siedzącymi z ujemnym ciśnieniem cewki moczowej. Stosować wodę i unikać rodków odkażających.
- Pobranie moczu (ze rodkowego strumienia).
- Mocz u małych dzieci pobierać do specjalnych woreczków.
- Pojemniki do pobrania moczu muszą spełniać kryteria: jednorazowe, plastikowe (zakupione w aptece, o pojemności: 50-100 ml na pojedynczą porcję moczu, szczelnie zamknięte - najlepiej zakręcane - średnica otworu - minimum 5 cm.

3. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA DOBOWEJ ZBIÓRKI MOCZU (DZM):

- Przygotować czyste naczynie o pojemności 2-3 litrów, najlepiej plastikowe z dopasowanym przykryciem,
- Zbiórki moczu rozpocząć najlepiej o godzinie 6.00 w dniu poprzedzającym badanie.
Mocz po nocy oddać do ubikacji i zapisać godzinę jego oddania,
- Każdą porcję moczu zbierać do jednego przygotowanego naczynia do godziny 6.00 następnego dnia,
- Zanotować dokładny czas oddania ostatniej porcji moczu,
- Zebrany mocz dokładnie wymieszać: zmierzyć objętość i dostarczyć w pojemniku 100-200 ml do Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej,
- Dokładnie opisać naczynie: imię, nazwisko, data zbiórki, objętość zbiórki moczu, czas rozpoczęcia i zakończenia zbiórki,
- Temperatura przechowywania dobowej zbiórki moczu: 2-8° C.

4. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA MOCZU NA BADANIA BAKTERIOLOGICZNE:

- Oddanie moczu musi być poprzedzone dokładnym umyciem narządów płciowych siedzących z użyciem ciepłej wody z mydłem oraz jednorazowymi ręcznikami papierowymi.
- Mocz należy pobrać przed rozpoczęciem antybiotykoterapii lub 5 dni po jej skończeniu (minimum 3 dni).
- Mocz należy pobrać do jednorazowego, jałowego pojemnika zakupionego w aptece. U małych dzieci stosować specjalne jałowe woreczki.
- Mocz należy pobrać najlepiej po nocy ze środkowego strumienia (tzn. pierwszy strumień moczu oddajemy do toalety, a następnie do pojemnika) w ilości ok. 5 ml.
- Po oddaniu moczu należy szczelnie zamknąć pojemnik (unikając dotyknięcia wewnętrznej strony pojemnika) i jak najszybciej dostarczyć do laboratorium.
- Mocz przechowywać w lodówce w temp. 2-8 °C maksymalnie do 4 godzin. Nie dopuścić do ogrzania próbki (szybkie namnażanie bakterii). Mocz przechowywany w temperaturze pokojowej dłużej niż 30 min nie nadaje się do badania bakteriologicznego.

5. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA PRÓBKI KA/ U:

- Pojemnik plastikowy jednorazowego użytku przeznaczony na kał odpowiednio oznakowa ,
- Pobra z próbki kału ilość odpowiadając wielko ci orzecha laskowego z dwóch lub trzech różnych miejsc,
- Pojemnik szczelnie zamknij ,
- Kał należy dostarczyć w możliwie krótkim czasie do laboratorium, w przypadku dłuższego przechowywania, do 24 godzin powinien znajdować się w temperaturze 2 - 8°C

6. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA PRÓBKI KA/ U NA BADANIA MIKROBIOLOGICZNE:

- Kał należy pobrać do jednorazowego, jałowego pojemnika.
- Pobra z próbki kału ilość odpowiadając wielko ci orzecha laskowego.
- Pojemnik szczelnie zamknij .
- Kał należy dostarczyć w możliwie krótkim czasie do laboratorium.
- Materiał należy przechowywać w temp. 2-8°C (lodówka) do 24 godzin.

**7. BADANIA W KIERUNKU OBECNO CI JAJ OWSIKA ó WYMAZ OKO/ OODBYTNICZY
METODA WYKONANIA WYMAZU CELOFANOWEGO WG GRAHAMA:**

- Do wykonania badania używa się przezroczystego przylepca celofanowego.
- Pasek przylepca długości 5 - 7 cm i szerokości 2 cm przykleja się lepko stron do fałdu odbytu, delikatnie przyciskając na całej szerokości, a następnie tą samą stroną przykleja na mikroskopowym szkiełku podstawowym.
- Wymaz należy wykonać po 2 godzinach od zacięcia dziecka lub rano zaraz po przebudzeniu.

8. POST POWANIE PRZED WYKONANIEM DOUSTNEGO TESTU TOLERANCJI GLUKOZY

- 3 dni przed wykonaniem testu normalna dieta bez ograniczeń, bogata w węglowodany, przynajmniej 150g dziennie,
- około 12 godzin (8 ó 14 godzin) przed testem nie należy spożywać posiłków.

W celu uzyskania najbardziej wiarygodnych wyników wskazane jest powstrzymanie się od palenia papierosów przez minimum 8 godzin przed badaniem, a 2 godziny przed testem nie należy wykonywać ciężkiej pracy fizycznej,

- Test można wykonywać co najmniej 3 dni po menstruacji, 14 dni od zakończenia ostrej choroby,
- Przed testem należy uzgodnić z lekarzem odstawienie leków zaburzających wynik badania na co najmniej 3 dni przed badaniem: amiodaron, β -blokery, kortykosteroidy, doustne leki antykoncepcyjne, niesteroidowe leki przeciwreumatyczne, leki moczopędne (tiazidy), leki przeczyszczające, benzodiazepiny, salicylany, leki psychotropowe, pentamidyna, inhibitory monoaminoooksydazy, kwas nikotynowy, izoniazyd, rezerpina,
- Test należy rozpocząć w godzinach porannych (6.30 ó 9.00) od pobrania krwi w celu oznaczenia glikemii na czczo, przed podaniem glukozy. W przypadku poziomu glikemii na czczo powyżej 126 mg/dl laboratorium może odstąpić od wykonania testu
- Roztwór glukozy
 - sporządzony dla dorosłych - poprzez rozpuszczenie 75 g bezwodnej glukozy w 250-300 ml wody powinien zostać wypity przez pacjenta w ciągu maksymalnie 5 minut.
 - dla dzieci zalecana dawka glukozy to 1,75g/ kg. m.c. - do 75 g,

Uwaga: dopuszczalne jest dodanie do roztworu glukozy soku z cytryny
- W czasie trwania testu pacjent powinien zachować normalną aktywność fizyczną ónie leżeć, nie wykonywać żadnej pracy
- Po 120 minutach od podania roztworu glukozy pobrać krew w celu oznaczenia poziomu glukozy

9. OZNACZENIA WYMAGAJĄCE SPECJALNEGO POSTĘPOWANIA:

- W związku ze stwierdzeniem istnienia rytmu dobowego, polegającego na cyklicznie zmieniającym się poziomie parametrów w próbce krwi należy pobierać rano:

17-OH progesteron,

ACTH,

Cynk,

DHEA-S04,

Estradiol

FSH,

Hormon wzrostu,

Kortyzol

LH

Mied

Potas

Prolaktyna

Parathormon

Testosteron

TSH

elazo

- Hormon wzrostu (GH) należy badać na czczo, co najmniej po 30 minutowym odpoczynku,
- PSA należy pobierać przed lub 3 tygodnie po: biopsji, prostatektomii, masażu prostaty oraz po 48 godz. od ejakulacji,
- Digoksyna- pobrana nie mniej niż 6 godzin po podaniu leku, po 4-5 dniach leczenia
- Do interpretacji wyników oznaczeń hormonów płciowych kobiet miesiączkujących zaleca się zaznaczenie na skierowaniu, w którym dniu cyklu został pobrany materiał do badania.

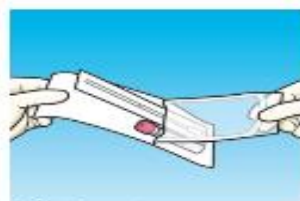
Uwaga! Komentarz umieszczony pod wynikiem badania „pobranie w warunkach niestandardowych” odnosi się do wyników badania materiału pobranego poza zalecanymi godzinami. Decyzja o czasie pobrania materiału uzależniona jest od celu badania. W zależności od potrzeb, kiedy z powyższych parametrów może być pobierany o dowolnej porze, a interpretacja wyniku zależy od lekarza zlecającego godzinę pobrania.

10. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA WYMAZU Z GARDŁA I NOSA

- Wymazy pobiera się przed podaniem antybiotyku lub minimum 5 dni po skończonej antybiotykoterapii.
- Wymaz z gardła pobiera się z tylnej ściany gardła i z innych zmienionych zapalnie miejsc (np. z powierzchni migdałków, łuków podniebiennych). Wymazówk może na wczesniej zwilżyć jałowym roztworem soli fizjologicznej. Należy uważać, aby nie dotknąć języka lub błony łuzowej policzków. W razie konieczności język przytrzymać szpatułką.
- Wymaz z nosa pobiera się 1 wymazówką z obu błon łuzowych otworów nosowych. Wymazówk może na wczesniej zwilżyć jałowym roztworem soli fizjologicznej. Przed wymazem należy oczyścić nos z zalegającej wydzieliny.
- Wymaz z nosa w kierunku gronkowca złocistego należy pobrać ze skóry przedsionka nosa.

II. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA WYMAZU W KIERUNKU WIRUSÓW GRYPY TYPU A, B ORAZ WIRUSEM RSV, ZESTAWAMI ZALECONYMI PRZEZ PRODUCENTA TESTU (FIRMY COPAN).

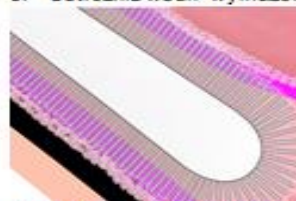
1. Otwórz zestaw.

2. Wyjmij wymazówkę.

3. Ostrożnie wsuń wymazówkę do noso-gardzieli.

4. Przytrzymaj przez 10 sek. aby umożliwić wchłanianie

5. Delikatnie obróć wymazówkę 2-3 razy

6. Usuń wymazówkę i umieść w dołączonej próbówce

7. Złam wymazówkę w oznaczonym miejscu

8. Zakręć szczelnie próbkówkę z medium

12. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA WYMAZU W KIERUNKU WIRUSÓW GRYPY TYPU A, B ORAZ WIRUSEM RSV

METOD REAL TIME PCR.

Technika pobrania wymazu:

Nie należy stosować tradycyjnych wymazówek (drewnianych z kółkami z waty lub bawełny), wynik badania pobranej nimi próbki może być fałszywie ujemny.

Osobnymi wymazówkami należy pobrać materiał z gardła i obu nozdrzy.

Uwaga: Próbki do badania najlepiej pozyskać najpóźniej do 5 dni po wystąpieniu objawów - optymalnie przed ustąpieniem gorączki. Materiał najlepiej pobrać zarówno z nosa, jak i gardła.

Wymaz z gardła należy poprosić pacjenta o szerokie otwarcie jamy ustnej. Używając szpatułki docisnąć język ku dołowi, co pozwoli uniknąć kontaminacji wymazu śliną i za pomocą suchego sterylnego patyczka wymazowego energicznie przetrzeć obie powierzchnie migdałków oraz tylną ścianę gardła (bez dotyknięcia powierzchni jamy ustnej) zwracając szczególną uwagę na miejsca zapalnie zmienione. Nie wolno dotykać błony łuzowej policzków, podniebienia i języka, aby nie zanieczyścić materiału. Probówkę zakręcić i podpisać (nazwisko pacjenta, data pobrania wymazu).

2 wymazy z nosa (z obu nozdrzy) należy upewnić się czy przed pobraniem materiału pacjent nie wydmuchiwa nosa. W celu pobrania wymazu należy delikatnie odchylić głowę pacjenta. Wymaz powinien być pobrany energicznie, aby mieć pewność, iż zawiera on zarówno komórki, jak i śluz z wnętrza nozdrza.

PRÓBEK NIE ZAMRAŻAĆ !

13. PRZYGOTOWANIE PACJENTA DO POBRANIA MATERIAŁU W CELU DIAGNOSTYKI METODAMI PCR ZAKAZA CHLAMYDIA TRACHOMATIS I NEISSERIA GONORRHOEAE

Technika pobrania moczu:

Próbki moczu należy pobrać z pierwszego strumienia do sterylnego pojemnika na mocz i przenieść do **probówki Xpert CT/NG Urine Transport Reagent** (z korkiem) w ciągu 24 godzin za pomocą jednej pipety dołączonej do zestawu, tak aby materiał wypełnił probówkę do przerywanej linii **fill to this line**.

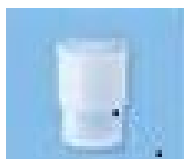

Uwaga: W przypadku braku zestawu podanego powyżej dopuszczalne jest pobranie materiału do aktualnie stosowanej w SPWSZ sterylnej probówki do badania moczu (firmy Becton Dickinson). Materiał należy dostarczyć do ZDL w ciągu godziny od pobrania materiału.

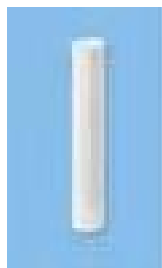
14. POBIERANIE LINY DO PROBÓWKI SALIVETTE.

Technika pobrania liny

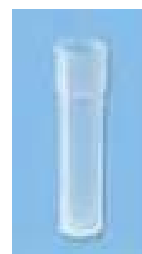
- Próbkę liny należy pobierać o porach zaleconych przez lekarza. Jeżeli lekarz nie udzielił instrukcji, linę należy pobrać przed porannym szczotkowaniem zębów. W ciągu dnia, linę należy pobierać po upływie co najmniej 30 minut od jedzenia lub picia,
- Przytrzymać probówkę za obręcz wkładki (c) i wyjść zatyczką (a). Wyjść zatyczki bardziej ostrożnie, jeżeli zostanie ona nieco wygięta w bok.
- Wyjść tampon z probówki.
- Pobrać linę zgodnie ze wskazówkami lekarza. Jeżeli lekarz nie udzielił instrukcji, tampon należy włożyć przez chwilę lub włożyć go pod język. Tampon należy trzymać w ustach do chwili, gdy nie można się powstrzymać przed przełknięciem wydzielanej liny (następuje to zazwyczaj po 30-45 sekundach, lecz czas ten może być dłuższy w przypadku umieszczenia tamponu pod językiem).
- Wyjść nasączony tampon z ust i włożyć go do wkładki (c), a następnie zamknąć mocno probówkę zatyczką (a).
- Probówkę można teraz przekazać lekarzowi. Jeżeli nie można tego zrobić natychmiast, probówkę należy przechowywać w lodówce.

(a) Zatyczka

(b) Tampon

(c) Wkładka

(d) Probówka do wirowania